

Katholiker, og da de i Forveien have givet ham Tilfagn derom. Det vil blive Følgen.

Ordføreren: Hvad S. 8 angaaer, saa er det forhen, troer jeg, tydelig vist, at den paalægger Geistligheden og navnlig ogsaa Folketjenerens Geistlighed en utaalelig Tvang. Den høitærede Kultusminister har vel meent, at denne Paragraph ikke ved at tilstede Folk, der høre til forskjellige Religionsfællesskaber, Ret til at blive viiede enten af Brudens eller af Brudgommens Præst, skulde medføre nogen Tvang for Præsten, men at der skulde være levnet nogen Frihed dert. Men foruden at han her udtrykte sig med megen Usikkerhed om Grundferne for denne Frihed, og at man vist ikke kan være tjent med en Lov, med Hensyn til hviss Forstaaelse der fra selve Ministeriets Side var yttret en saadan Usikkerhed, saa forekommer det mig ganske at indlyse af alle Forhandlingerne, at Paragraphen gaaer ud paa, at det skal være en Pligt for Præsterne i de forskjellige Confessioner at sammenvie Forældrene, naaget der indgaaes Bestemmelser med Hensyn til Børnenes Opdragelse, som de paa ingen Maade kunne erkjende for at være forsvarelige; thi ellers seer jeg ikke, hvorfor man i Folkethinget har modsat sig et Ændringsforslag, som gik ud paa, at Vedkommende kunde lade Vielsen forrette af hvilken som helst Præst, enten af den Enes eller af den Andens Confession, hvem de vilde. Det hedder jo netop „saavel af Brudgommens som af Brudens Præst“, og dersom der blot var Spørgsmaal om en Frihed for Vedkommende, der vilde indgaae Ægteskab, uden at dermed skulde være forbundet nogen Forpligtelse for Præsten, saa kunde man have spurgt „af hvilken som helst Præst“ i det Troesfællesskab, hvortil enten Bruden eller Brudgommen hører. Det forekommer mig saaledes, at det i saa Henseende gjorte Ændringsforslag, vilde have været ret heldigt, forsaavidt Loven derved i een Henseende vilde være bleven befriet for Noget af det, som jeg maa ansee for at være aldeles forkasteligt. Naar den høitærede Minister har udtalt, at der ikke hidtil har hvilet nogen Forpligtelse paa den lutheranske Præst til at forrette Vielse, hvor Ægteskab blev indgaaet med en Jøde, saa troer jeg dog virkelig,

at der har været en saadan Forpligtelse, men den hele Tilbælgelse har altid været betinget af, at Børnene bleve opdragne i den lutheriske Religion. Jeg tør vel ikke bestemt sige, at der i de Bevillinger, som ere givne i den Retning, udtrykkeligt staaer, at den lutheriske Præst skal forrette Vielsen; men, naar der staaer, at en Jøde har Lov til at gifte sig med en Christen, under Betingelse af, at Vielsen forrettes af den lutheriske Præst, saa har man forudsat, at der paalaae den lutheriske Præst en Forpligtelse. Der har imidlertid aldrig været opkastet Spørgsmaal derom; thi den lutheriske Præst har anset det for en Selvsølge, og han har ikke troet, at der var Noget derimod at erindre, siden det var en Betingelse, at alle Børnene skulde opdrages i den evangeliske Religion. Præsten har ogsaa i denne Henseende havt en meget betydningsfuld Autoritet, der er ligesaa gammel som selve Jødernes Afgang til at kunne gifte sig med Christene. Thi, da dette Spørgsmaal blev opkastet, blev den Bevilling, som da blev udgivet, grundet paa en Erklæring af daværende Biskop Valle, som gik ud paa, at der ikke var Noget i Guds Ord, som stred mod en saadan Vielse, saa at det er begribeligt, at aldrig nogen lutherisk Præst havde sat sig derimod. Derfor kalder jeg heller ikke det nogen Religionstvang; men skal han udføre Vielsen, naaget Børnene eller nogen af Børnene ikke skulle opdrages i den evangelisk-christelige Religion, saa troer jeg, at det er en Religionstvang af den meest uhorste Art. Naar det er sagt, at Bestemmelsen ikke vil lade sig gjøre gjældende med Hensyn til katolske Præster, saa er dette vistnok ganske rigtigt; men det er fordi Loven her foreskriver Noget, som den ikke har Magt til at sætte igjennem. Jeg skal iøvrigt gjøre en, i Forhold til Sagens øvrige Betydning, lidet sigende Indvending mod Paragraphen, nemlig, at det forekommer mig, at Udtrykket „kirkelig Vielse“ passer sig ikke ganske paa den jødiske Vielse, som ogsaa derunder skal indbefattes; thi Kirken er et Begreb, som blot er brugt i Christenheden; Jøderne have deres Templer eller Synagoger, men de have ingen Kirker.

Hvad S. 9 angaaer, saa er jeg ganske enig med dem, som agte at stemme imod denne Pa-